

MINISTERIUM
CARDINALEIS
RICHELII,
^{ET}
MAZARINII
Cum
OBSERVATIONIBUS
POLITICIS.

Ci de la libreria del Col: R D
de la Comp^a de Hs. de Valam^r
Dule et^r. Illustres Cardinales Prope^r de
Fumie ARMANDUS. D. ~~Obispo~~

DE RICHELIEU

ET

MAZARINUS, REGUM FRANCIAE

Ludd. XIII. & XIV. Con-
siliarii intimi.

Sive

*Secretissima instructio & historia universalia
ab Anno 1624. usque ad
hoc tempora,*

De
MINISTERIIS, CONSULTATIONI-
BUS, NEGOTIATIONIBUS, LITERES
SCRIPTIS, CONFÆDERATIONIBUS
AC DEMUM MACHINA-
TIONIBUS

IN MATERIA STATUS,

*Contra Universam Domum Austriacam, per Itiam,
Savaudiam, Rhaetiam, Leitbaringiam, Flandriam,
& alias dynastias peraltis.*

Cum

OBSERVATIONIBUS POLITICIS.

Ad quælibet Capita.

Opus Gallicum, Latinitate donatum.

—os(o)so—

HERBIPOLI

Imp. Hæredum

JOHANNIS GODOPREDI SCHONWETTERI
Bibliopolæ Francof.

Anno M. DC. LXII.

(4)(5)(6)

G E N E R O S O
&
E X C E L L E N T I S S I M O
D O M . I S A A C O
V O L M A R O ,

Sacr. Cæsareæ Majestatis Ferdinan-
di III. nec non Serenissimi Principis Ferdi-
nandi Caroli, Archiducis Austriae con-
siliario intimo : & ad evacuati-
onem Francodalii Lega-
to amplissimo.

V I R E X C E L L E N T I S S I M E
E T G E N E R O S E ,

Um libellus iste primū
in Germanorum , Vir
Excellentissime, & Ge-
neroſe, incidit manus,
miratio ſubiit mentem , cur ſacra
propalari paterentur Galli tac-
turnitatis. An ut prudentiam jaſta-
rent , erroresve emacularent , aut
qui hactenus apud ipſos rariſſimi
fuere genii rerum gerendarum ca-

HISTORIA DE MINISTERIO CARDINALIS Richelii.

ANNO M.DC.XXIV.

*Laus regis Gallia: quis ad ministerium reipublicæ
adscendens.*

 Um Numen gubernandis rebus humanis
sponde sufficiet, partes supremarum Dyna-
stiarum, Vicariis ex propenso in genus mor-
talium animo, communicavit: motibus cœ-
lestibus præfecit, Monarchiis viros illustres
adjunxit. Reges quidem auctoritate supre-
mâ ornavit, eodem non donavit genio. Pondere, mensura &
numero Deus omnia fecit, sed veluti Raphaelem & Titia-
num inter paucos omnibus pingendi studiosis perfecti ma-
gistros dedit, ita Reges à Cælare, Constantino & Carolo
Mægno, gubernandi modum accipere voluit. Quicquid e-
nimi in quovis genere excellit, Philosopho monente, mensu-
ram præbet inferioribus. Hoc encomio fraudare nemo ausit
regem Galliæ, populis venerandum. Certum enim, regnum,
spissus ductu, complurium retro seculorum gloriam ex-
tendere, ubi dubites, an prudentiæ, fortitudini Justitiæve
primas tribuas, aut regibus imitandas propines. Justi ta-
men cognomen nunquam bona expetivit, dum justitiæ
normam rebus gerendis sumvit, summam regum gloriam.
Majestatis incrementum, consiliorum prosperitatem, pa-
cis firmum fulcimentum. Neque hinc Magni nomine ca-
ruerit, cum id maximè ipsius sceptro debeatur; Invictum
dixetis ob fortitudinem, Augustum, ob virtutem, Con-
questorem ob fortunæ indulgentiam. Nam per dignitatem
excellit inter reges, potentiam evadit fortissimus, consilio i-